

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

За изменение и допълнение на Закона за висшето образование

Обн., ДВ, бр. 112 от 27.12.1995 г., изм., бр. 28 от 2.04.1996 г., бр. 56 от 15.07.1997 г., попр., бр. 57 от 18.07.1997 г., изм., бр. 58 от 22.07.1997 г., изм. и доп., бр. 60 от 2.07.1999 г., в сила от 2.07.1999 г., попр., бр. 66 от 23.07.1999 г., изм., бр. 111 от 21.12.1999 г., в сила от 1.01.2000 г., изм. и доп., бр. 113 от 28.12.1999 г., бр. 54 от 4.07.2000 г., в сила от 4.07.2000 г., изм., бр. 22 от 9.03.2001 г., бр. 40 от 19.04.2002 г., в сила от 19.04.2002 г., изм. и доп., бр. 53 от 28.05.2002 г., в сила от 28.05.2002 г., бр. 48 от 4.06.2004 г., в сила от 4.06.2004 г., доп., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 77 от 27.09.2005 г., в сила от 27.09.2005 г., бр. 83 от 18.10.2005 г., в сила от 18.10.2005 г., изм., бр. 103 от 23.12.2005 г., изм. и доп., бр. 30 от 11.04.2006 г., изм., бр. 36 от 2.05.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм. и доп., бр. 62 от 1.08.2006 г., в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз - 1.01.2007 г., изм., бр. 108 от 29.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм. и доп., бр. 41 от 22.05.2007 г., бр. 13 от 8.02.2008 г., в сила от 8.02.2008 г., изм., бр. 43 от 29.04.2008 г., доп., бр. 69 от 5.08.2008 г., бр. 42 от 5.06.2009 г., изм., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., изм. и доп., бр. 99 от 15.12.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 38 от 21.05.2010 г., изм. и доп., бр. 50 от 2.07.2010 г., изм., бр. 56 от 23.07.2010 г., в сила от учебната 2010/2011 г., изм. и доп., бр. 63 от 13.08.2010 г., в сила от 13.08.2010 г., бр. 101 от 28.12.2010 г., бр. 61 от 9.08.2011 г., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 60 от 7.08.2012 г., в сила от 7.08.2012 г., доп., бр. 102 от 21.12.2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 63 от 16.07.2013 г., в сила от 16.07.2013 г., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г.

Параграф единствен: Чл. 31, ал. 2 се изменя така:

„(2) Мандатността на лицата, избрани на ръководните длъжности ректор, декан, директор на департамент, филиал и колеж и на техните заместници, се определя в правилника за дейността на висшето училище.”

Вносител:

1. Сергей Состинев
2. Любви Местан
3. Милко Багдасаров
4. Алиосман Имамов

МОТИВИ

Въпросът с мандатността на лицата, избирани на ръководни длъжности във висшите училища, е предмет на дискусия още с приемането на Закона за автономията през далечната 1990 година. Застъпват се две, по същество диаметрално противоположни тези. Първата е за необходимостта от законова регулация на брой мандати като превенция на риска едни и същи лица да заемат ръководни длъжности за неопределено дълъг период. Втората застъпва позиция, че по същество мандатността е вътрешен проблем на висшите училища и част от академичната автономия, което прави излишна външната регулация.

Първата теза собствено е несъстоятелна, защото така или иначе дори и вторият последователен мандат не е гарантиран никому, предвид на факта, че през четири години ръководните позиции се заемат чрез тайния вот на членовете на Общото събрание на висшите училища. Да се презумира, че ако няма ограничение на мандатите, „едно лице е в състояние да феодализира ръководни позиции за неопределено време“, е недостойно за академическата общност на висшите училища, защото тя представя основна част на българската интелигенция и не е възможно да е обект на манипулация от едно или друго лице (ректор, декан и пр.).

Освен това, за 24 години преход към демокрация академическата общност в България достигна ниво на развитие, което да ѝ позволи да поеме отговорност за управление на висшите училища в съответствие с най-добрите европейски практики на саморегулация и автономия.

Въпреки тези съображения ние не предлагаме решение за отмяна на ограниченията на мандатността. Предлагаме подход, при който въпросът с мандатността – да има или не ограничения, или, ако има, колко и какви да са те – да се урежда с Правилника за дейността на съответното висше училище. С това проблемът се пренася в обхвата на академичната автономия на всяко висше училище, както между впрочем е уреден статутът на частните висши училища, за ръководните органи на които Законът за висшето образование не предвижда никакви ограничения в тази част.

Предложената промяна е в пълно съответствие с нееднократно изразяваните официални позиции на Съвета на ректорите на висшите училища в Р България, последната от които е от 05.04.2012 г., когато на проведено Общо събрание на Съвета този проблем е бил определен като приоритетен.

Закондателните изменения не са пряко обвързани с финансови и организационни действия на изпълнителната власт, а целят единствено синхронизирането с европейския принцип за демократизиране на системите за управление чрез тяхната децентрализация. Университетската автономия е най-естествената среда за това.

Вносител:

1. Сергей Ситниев
2. Любена Местан
3. Милко Багдасаров
4. Алиосман Умаров